

meus. Dicit illi Iesus: Licet beati sint me videntes, beati tamen futuri sunt, qui per vestras prædicationes in me credent, licet non viderint.

† Inf. 21. g. † *Multa quidem & alia signa fecit Iesus in conspectu discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc. Hæc autem scripta sunt, ut credatis, quia Iesus est filius Dei, et ut credentes vitam haberetis in nomine eius.*

Quasi sub epilogo finem facturus Euangelista, multa alia fecisse signa ad salutem conducentia, hæc tamen sufficere dicit tanquam ad fidem necessaria, ut credamus Christum esse Dei filium, in quo credendo possidere & mereri possimus vitam æternam.

CAPVT VIGESIMV PRIMVM.

Piscantibus ad mare Tyberiadis discipulis, & multa piscium capta multitudine, prandet cum illis: ter

Petro commendat oues, & Ioannis
super cæteros eminentiam &
dilectionem com-
mendat.

Postea manifestauit se iterum Iesus ad mare Tyberiadis. Manifestauit autem sic. Erant autem simul Simon Petrus, & Thomas, qui dicitur Didymus, et Nathanaël, qui erat à Chana Galilææ, & filij Zebedæ, & alij ex discipulis eius duo. Dicit eis Simon Petrus: *Vado piscari.* Dicunt ei: *Venimus & nos tecum.* † Et exierunt, & ascenderunt in nauim, & illa nocte nihil prenderunt. Mane autem factò stetit Iesus in littore: non tamē cognouerunt discipuli quia Iesus est. Dixit ergo eis Iesus: *Pueri, nunquid pulmentarium habetis?* Dixerunt ei: *Non.*

Discipulis Christi ad prius negocium reuersis manifestat se tertio **CHRISTVS**. Et cum piscationi addit essent, Dominus illorum exercitium in aliam conuertere voluit piscationem. Cum ergo nondum illis commissa esset prædicatio, nec aliud, quid agerent, occurreret, pristinum exercitium repetere, quam ociari maluerunt. Quod autem piscium multitudinem præfente Domino ceperunt, cum ipso absente nihil ceperant, maximum futuræ prædicationis profectum post spiritum sanctum

sanctum acceptum præſagiebat.

Dicit eis: Mitte in dexteram nauigij rete, & inuenietis. Miserunt ergo, & iam non valebāt illud trahere præ multitudine piscium. Dicit ergo discipulus ille, quem diligebat Iesus, Petro: Dominus est.

Cūque peteret Christus ab eis an quid obsonij haberent, illique negotiatorem esse putarent, responderūt: Non. Iussit ergo rete iactari in dexteram nauiculę partē, ne fortuitam putarent capturam. Cū ergo tantum ceperint, tunc Dominum esse cognouerunt: quo præſente prosperē illis accidit, cognoscentes quia sine illo parū proficimus, præſente autem illo plurimum.

Simon Petrus cū audisset quia Dominus est, tunica succinxit se (erat enim nudus) & misit se in mare. Alij autem discipuli nauigio uenerunt (non enim longē erant à terra, sed quasi cubitis ducentis) trahentes rete. piscium. Vt ergo descenderunt in terram, uiderunt prunas positas & piscem superpositum, & panem. Dicit ei Iesus: Afferte de piscibus quos prendidistis nunc.

Cū dicit: tunica succinxit se, Græcē est, ἐπιεδύτην *Αἰσώδατο*, id est, pallium suū succinxit. Nam ἐπιεδύτην *us* uestis est, quę supernē induitur, quę propriē dicitur pallium. Petrus itaque nudus, cognoscens per Ioannē quia Dominus esset, impatiens moræ, pallio præinctus, se iecit in mare, ad portum usque nataturus: cæteri uerō socij nauigio cum tanta piscium multitudine applicuerūt. Ascendit Simon Petrus, & traxit rete in terram plenum magnis piscibus, centum quinquaginta tribus. Et cū tanti essent, non est scissum rete. Dicit eis Iesus: Venite, prandete. Et nemo discumbērium audebat interrogare eum: Tu quis es, scientes quia Dominus est. † Et uenit Iesus, & accepit Luc. 24. f panē, & dabat eis, & piscem similiter. Hoc iam tertio mani festatus est Iesus discipulis suis: cū resurrexisset à mortuis.

Qui absque nauigio ad terram uenerat Petrus, adueniente nauī ascendit in ea, tanquā ceteris leuior, & traxit rete in terram cum centum quinquaginta tribus piscib. quot piscium species ferūt esse in mari. Horū aut pisciū partem comederunt, reliquos pauperibus erogarunt.

Cū

†6.q.1.
Imitare.
8.q.1. In
scripturis

†De ma-
iorita. &
obed. c.
Solitar.

Cum ergo prandissent, dicit Simoni Petro Iesus: † Simon Ioannis, diligis me plus his? Dicit ei: Etiam Domine, tu scis quia amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos. Dicit ei iterum: Simon Ioannis, diligis me? Ait illi: Etiam Domine, tu scis quia amo te. Dicit ei iterum: Pasce agnos meos. Dicit ei tertio: Simon Ioannis, amas me? Contristatus est Petrus, quia dixit ei tertio: amas me? Et dixit ei: Domine, tu omnia nosti. Tu scis quia amo te. Dicit ei: † Pasce oves meas.

Prandissent per a legendum est, non per e, à prandeo. Interrogavit autem Simonem Iesus: Simon Ioannis, diligis me plus his? id est, plus quam hi diligat me. Nā alio qui significare posset: diligis me plus quam istos. Quod aut ter interrogationē de amore repetit, facit teste Chrysostomo, ut trinae negationi medeatur, ne ob eas Petrus animā despondeat. Siue ut ait Bernardus: Nisi me ames, & valde perfecteq; ames, hoc est, plus quam tuos, plus quam te, non te intrōmittas de ouibus meis, pro quibus sanguinem meum fudi. Quōd autem agnorum ouiumque suarum pascendarum curam soli Petro tradidit, neque ulli nominatim alij ex Apostolis, docet Theophylactus, dicens hoc loco: Cūm prandēdi finem ipse fecisset, totius orbis ouium prefecturam Petro committit, nō autem alij, sed huic tradidit: primum quidem qui omnes præcallebat, & totius cœtus os erat. Vide Græca, quæ Theophylactum vertens Oecolampadius, ex insigni malitia omisit.

Amen amen dico tibi, cūm esses iunior, cingebas te, & ambulabas ubi volebas: cūm autem senueris, extendes manus tuas, & alius te cinget, & ducet quo tu non vis. Hoc autem dixit, significans qua morte clarificaturus esset Deum. Et cūm hoc dixisset, dicit ei: Sequere me. Conuersus Petrus, vidit illum discipulum, quem diligebat Iesus, sequentem, † qui & recubuit in cœna super pectus eius, et dixit: Domine, quis est qui tradet te? Hunc ergo cūm vidisset Petrus, dicit Iesu: Domine, hic autem quid?

†Sup. 13.
c.

Vocat iuniorem Petrum ea scilicet ætate, qua fide adhuc rudis, nondum plauē spiritum acceperat: senioerem autem, quando iam in fide promouerat, ut illi vilesceret mundus,

mundus, despectuique cum minis suis omnibus habetur. Iuuenili autē aetate, qua fuit in præsentiā Christi, ambulabat Petrus quo volebar, nemine eum cogente, neque enim id magister sinebat: vbi autem fide senuit ac promouit, insurrexit in eum mundus, hoc est, impij, & ad mortem, quam pro humano affectu deprecabatur, licet spiritu apprime cuperet, duxit. Genus autem mortis indicauit, nimirum crucifixionem, dicendo: & extends manus tuas. Quo genere mortis clarificauit & glorificauit Deū. Deus enim voluntaria & intrepida morte glorificatur & illustratur, dicente Dauide: Preciosa in conspectu Domini mors sanctorum eius.

Dicit ei Iesus: Sic eum volo manere donec veniam, quid ad te? Exijt ergo sermo iste inter fratres, quia discipulus ille non moritur. Et non dixit ei Iesus, non moritur, sed sic eum volo manere donec veniam, quid ad te? Hic est discipulus ille, qui testimonium perhibuit de his, & scripsit hæc, & scimus quia verum est testimonium eius.

Curiose nimis de Ioannis exitu rogātem Petrum carpit Christus, dicēs: sic eum volo manere donec veniam, quid ad te, scilicet spectat, anxie de illo me interrogare? Quanquam nō de exitu Ioannis rogasse Theophylactus asserat Petrum, sed de eo quod dixit Christus: Sequere me: fortasse quia se solum tantam præfecturam secuturum non curiose, sed amicē rogat. Quod dicit: Sic eum volo manere: Græci codices, qui nunc extant, non habēt sic, sed *id est*, si: quanquam in commentario quodam in Ioānem habeatur *id est* *ut*, id est, si sic volo eum manere. Theophylactus cū Chrysostomo alludere ad hoc satis videtur, cū inquit: illum autē si velim manere in hoc loco, Galilæa scilicet, & nō mittere tecum, quid ad te? vt sit sensus: Si sic & hic eum volo manere, nec regimini totius Ecclesiæ, quod vni tibi credidi, consortem eum facere, quid ad te?

Sunt autem & alia multa, quæ fecit Iesus, quæ si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere posse eos, qui scribendi sunt, libros.

Potuit hoc hyperbolicē dicere, qui modus in scripturis satis tritus est. Vel vt ait August. Non spacio locorum creden-

credendum mundum capere non posse, sed capacitate legentium, quæ sit per intellectum. Quia ergo scimus intelligentiam nostram incapacem eorum esse, quæ de ipsius actis Christi scribi possent, cum nec scripta exactè intelligamus, sufficiat nobis scripta ad fidè necessaria, & magis vitia. Quæ studeamus recta fide intelligere, recta operatione exercere, quæ docuit, vt ad bona perpetua perueniamus, quæ ipse Christus suis imitatoribus promisit.

*Finis Interpretationis Quatuor
Euangeliorum.*

EIVSDEM IOANNIS GAGNEII
PARISINI THEOLOGI IN ACTVS
Apostolorum Scholia clarissima.

Græcè *πράξεις* non minus Latine actus, quàm acta veriti potest, imò magis, teste Budæo in Commentarijs. Sic autem hic liber Lucæ appellatur, quòd in eo bona paraeorum, quæ de Apostolis Christo assumpto facta sunt, describuntur.

CAPVT PRIMVM.

Christus post varias per. 40. dies apparitiones ascensurus in cælum promisit spiritum sanctum discipulis suis: secreta autem sua illos præscire negat: videntibus illis ascendit in cælum, post cuius ascensum loco Iudæ proditoris Matthiam forte sufficiunt.

† Mat. 5. c
Luc. 24. g
Iacob. 1. b

Primum quidem sermonem feci de omnibus, ò Theophile, † quæ cepit Iesus facere et docere, vsq; in diè qua præcipiens Apostolis per spiritum sanctum, quos elegit, assumptus est: quibus et præbuit seipsum vniuum post passionem suam in multis argumentis, per dies quadraginta apparens eis, et loquens de regno Dei.

πρῶτον μὲν λόγον: vbi *πρῶτος* vice comparatiui sumitur: & cum *λόγος* librum ac volumen significet, non incommodè veriti potest, superiore libro seu volumine. Duos enim libros Lucas edidit. Priore de Christi, actibus & doctrina, qui est Euangelij Lucæ liber. Altero nascen-